

Regeringens proposition

1977/78: 176

om redovisning av verksamheten inom den nämnd som avses i särskilt huvudavtal för den offentliga sektorn;

beslutad den 6 april 1978.

Regeringen förelägger riksdagen vad som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll för den åtgärd och det ändamål som framgår av föredragandens hemställan.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

INGEMAR MUNDEBO

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att verksamheten inom den nämnd som avses i särskilt huvudavtal för den offentliga sektorn (SHA-nämnden) i fortsättningen årligen redovisas i budgetpropositionen.

SHA-nämndens redogörelse för verksamheten år 1977 lämnas samtidigt över till riksdagen. Redogörelsen utvisar att nämnden inte har erhållit några ärenden under året.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-04-06

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ullsten, Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Mogård, Olsson, Dahlgren, Åsling, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Burenstam Linder, Wikström, Johansson, Friggebo, Wirtén

Föredragande: statsrådet Mundebo

Proposition om redovisning av verksamheten inom den nämnd som avses i särskilt huvudavtal för den offentliga sektorn

Inom ramen för den arbetsrättsreform som föreslogs i prop. 1975/76: 105 träffades den 11 mars 1976 ett preliminärt s. k. särskilt huvudavtal för den offentliga sektorn (SHA; prop. bil. 2 s. 155, 295). Enligt avtalet kan på begäran av förhandlingspart fråga huruvida kollektivavtal i visst ämne skulle kränka den politiska demokratin hänskjutas till en särskild nämnd, i det följande kallad SHA-nämnden, bestående av sju riksdagsledamöter och sex företrädare för avtalsparterna.

Med anledning av propositionen togs i flera partimotioner upp frågor med anknytning till SHA-nämnden och dess verksamhet.

I *motion 1975/76: 2493* yrkades sålunda bl. a. (punkt 7) att riksdagen skulle låta utreda förutsättningarna att genom t. ex. riksdagens löne-delegation följa SHA-nämndens verksamhet.

Motionärerna godtog konstruktionen med SHA-nämnden, men ansåg att riksdagen regelbundet borde ges tillfälle att föra en principiell debatt med utgångspunkt i nämndens verksamhet. Ett sätt att initiera en sådan debatt skulle enligt deras mening kunna vara att låta riksdagens löne-delegation, eventuellt med egna kommentarer, redovisa nämndens rekommendationer.

Konstitutionsutskottet avgav på inrikesutskottets begäran yttrande över dels propositionen, såvitt angick huvuddragen av förhandlingsrätts-reformen på den offentliga sektorn, dels de motioner som berörde detta ämne (KU 1975/76: 1 y, InU 1975/76: 45 bil. 6).

I sitt yttrande (s. 81) uttalade konstitutionsutskottets majoritet bl. a. att utskottet delade den uppfattning som kommit till uttryck i propositionen, att de problem som kan uppkomma beträffande frågor om gränsdragningen mellan politisk demokrati och förvaltningsdemokrati fått en tillfredsställande lösning från allmän synpunkt genom huvudavtalets regler om inrättande av en särskild nämnd med rekommenderande funktioner för frågor där avtal kan anses kränka den politiska demokratin. Enligt utskottet borde utvecklingen självfallet följas med största uppmärksamhet och särskilda åtgärder aktualiseras för det fall att det skulle visa sig att nämndens rekommendationer inte skulle respekteras av berörda parter. — Vad gällde de frågor som tagits upp i motioner angående riksdagens insyn m. m. i SHA-nämndens verksamhet ansåg konstitutionsutskottet, mot bakgrund av vad som sålunda anförts om vikten av att utvecklingen följs med största uppmärksamhet, att formerna för en sådan insyn borde prövas. Därvid kunde vad som aktualiserats i motionerna bli föremål för övervägande, exempelvis förutläggningarna för riksdagens löne delegation att följa nämndens verksamhet.

Inrikesutskottet uttalade i sitt betänkande (InU 1975/76: 45 s. 59) förståelse för kravet i motionen 2493 att riksdagen i någon form bör följa SHA-nämndens verksamhet. Frågan borde enligt utskottet närmare undersökas. Vid övervägandena borde man emellertid inte primärt utgå från det uppslag om löne delegationens medverkan som förts fram i motionen. Även andra lösningar borde prövas. Man kunde t. ex. tänka sig en årlig redovisning till riksdagen i form av en särskild skrivelse eller i anslutning till budgetpropositionen, hette det i betänkandet. En sådan ordning skulle medföra sedvanlig utskottsbehandling med åtföljande möjlighet till debatt i kammaren. Vad utskottet anförde i denna fråga borde regeringen underrättas om.

Inrikesutskottet hemställde sålunda (punkt 47) beträffande utredning av frågan om riksdagens möjligheter att följa SHA-nämndens verksamhet att riksdagen med anledning av det anförda motionsyrkandet som sin mening skulle ge regeringen till känna vad utskottet anförde.

Riksdagen (rskr 1975/76: 404) biföll denna hemställan.

Parterna på den offentliga sektorn av arbetsmarknaden har den 29 november 1976 ingått ett särskilt huvudavtal av samma innehåll som det preliminära avtalet. Avtalet har godkänts av regeringen. Ledamöter, ersättare och sekreterare i SHA-nämnden har utsetts.

Arbetsrättsreformen genomfördes den 1 januari 1977.

I anslutning till riksdagens uttalande med anledning av motionen 1975/76: 2493 har jag närmare övervägt vilken ordning som bör tillämpas, när det gäller att garantera att riksdagen hålls underrättad om SHA-nämndens verksamhet. Därvid har jag funnit det mest ändamålsenliga vara att riksdagen ges en årlig redovisning därom i budgetpro-

positionen, i allmänhet lämpligen i dess bilaga För flera huvudtitlar gemensamma frågor. När så befinns påkallat, kan denna redovisning kompletteras genom särskilda regeringsskrivelser.

Nämnden har lämnat en redogörelse för sin verksamhet under år 1977. Redogörelsen bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Jag hemställer

dels att regeringen föreslår riksdagen att godkänna den ordning för redovisning av SHA-nämndens verksamhet som jag har förordat,

dels att regeringen till riksdagen överlämnar SHA-nämndens redogörelse för verksamheten år 1977.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredraganden har anfört för den åtgärd och det ändamål som föredraganden har hemställt om.

Bilaga

**DEN NÄMND SOM AVSES I 1978-03-06
SÄRSKILT HUVUDAVTAL FÖR
DEN OFFENTLIGA SEKTORN
(SHA-nämnden)**

**Regeringen
(Budgetdepartementet)**

Redogörelse för SHA-nämndens verksamhet år 1977

Härigenom meddelas för regeringens kännedom att SHA-nämnden, som trädde i verksamhet den 1 januari 1977, inte erhållit några ärenden under år 1977.

Nämnden har under året hållit ett sammanträde.

Rolf Wirtén

Lennart Aspegren

